

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szent-Miklós-utca 791. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

A ref. főtanoda könyvnyomdája, hová az előfizetési penzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

A hirdetési díjak előre fizetendők.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, Erzsébetter, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler (Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész lven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési fölhívás

a

„SZÉKELY HIRLAP“

1875. évi VII-ik évfolyamára.

Tartozkodunk ezúttal a hosszas fölhívás közzétételétől; e helyett egyszerűen lapunk hat éves multjára hivatkozunk, s meg vagyunk győződve, hogy egy vidéki lapnál ennyi idő elég indok, annak további föntartására.

Lapunk politikája kezdettől fogva Deák-párti volt; azon párt elveit vallottuk, mely létrehozta a kiegyezés művét, s célul tűzte hazánkat a reformok — a belpolitika terén is regenerálni.

Ez volt nagy hazánkfia, s a melléje, mint hadvezér mellé tömörült többség politikája, s ennyiben voltunk és leszünk e párt harcosai.

Ezen elveket jövőre sem tagadjuk meg; rejtett gondolataink nincsenek, s nyíltan kimondjuk: hogy ez elvek létesítését tartjuk szemünk előtt és pedig minden áron, s inkább elválnunk a többségtől, hogy sem azok következetes keresztülviteléről lemondjunk.

Liberálisok leszünk úgy föl, mint lefelé; a kormány és parlament egyes botlásait elnézni ép oly véteknél tartjuk, mint megakadályozni őket az üdvös munkálkodásban.

Kiváló figyelemmel leszünk a székely nép speciális érdekeire, s törekedni fogunk, hogy ez érdekek az intéző körökben is fölismerressenek.

Barátjai, testvérei leszünk más nyelvű és fajú polgártársainknak, de útjában állunk a lábra kapott magyarellenés üzemeknek, miket egyes szédelgők szítanak, a csendes s kenyerét tisztességes munkája által megszerző nép között.

Ez lesz politikai programmunk.

Lapunk jogi- és társadalmi iránya ismeretes; a jogi szemlében felölelünk minden érdekesebb jogi kérdést, s célunk főleg gyakorlati adatokkal szolgálni a szakközönségnek; e rovatban lesz egyszersmind visszatükrödzve a „Jogász-Egylet“ belélete és szellemi munkássága is.

Élénk figyelemmel kísérjük hazánk s főleg városunk társadalmi mozzanatait; azon leszünk, hogy városunk izolált elemeit, erőnktől kitelhetőleg egyesülés s egymáshoz közeledésre ébresszük.

Azt hisszük a rövidben foglaltak által kellőleg indokoltuk lapunk további fennállásának szükségességét, s meg vagyunk győződve, hogy a székely nép s annak derék fővárosa nem fogja elvonni pártolását a tiszta hazafiság e vállalatától.

M.-Vásárhelyt, 1874. december 15.

Kuti Albert,

ügyvéd s a „Sz. Hirlap“ felelős szerkesztője.

Előfizetési föltételek:

Jan.—decz. (egész évre) 6 frt — kr.

Jan.—jun. (félévre) 3 „ — „

Jan.—márcz. (negyedévre) 1 „ 50 „

Az előfizetési penzek legcélszerűbben **postai utalvánnyal**, a „Székely Hirlap“ kiadóhivatalának a ref. főtanodai könyvnyomdába címzendők, hol alólírt által a lap pontos kezeléséről gondoskodva van.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőnket, szíveskedjenek megrendeléseiket e hó végéig megtenni, hogy a szétküldésben fennakadás ne történjék.

E lap megjelenik ezután is hetenként kétszer és pedig: szerdán és szombaton a délelőtti órákban.

Maros-Vásárhelyt, 1874. decz. 15-én

teljes tisztelettel

Imreh Sándor,

ref. főtanodai nyomdász.

Egy pár őszinte szó.

M.-Vásárhely, 1874. decz. 22.

Megdöbbenve állunk meg ama felhő előtt, mely hazánk egén végveszélylyel fenyegetve tornyosult. S habár vérzünk az eddig hazánk fenn tartására hozott áldozatok alatt, képesek volnánk talán e vérző sebek bekötésére még fennmaradt foszlányokkal is fedezni amaz újabb áldozatokat, melyek az új adó különféle nemeiben kívántatnak tőlünk; ha meggyőződést merithetnénk a jövő évi költségvetésből, hogy ez új terhekkel bajaink teljesen orvosolva lesznek; ha egy hajszálnyi biztosíték nyujtatnék arra, hogy újabb rossz gazdálkodás nem fog újabb meghozhatlan áldozat után ásítani; ha a kívánt roppant összegből, bár egy reménysugár nyujtatnék oly alap letételére, mely hivatva leendő ennyi pénzügyi zavarnak egyszer mindenkorra elejét venni.

Mindezekre, azonban — fájdalom — legkisebb kilátás sincs! Akkor, a midőn amaz országos pénzügyi tekintély, Ghyczy pályája kezdetén szomorunak ugyan, de nem végveszélylyel fenyegetőnek jelzi az ország pénzügyi állapotát, s a nélkül, hogy kocsiadó, lóadó, cseléladó stb. szóba hozatott volna, 3 év alatt az egyensúlyt helyreállithatónak mondja; akkor, a midőn ily képesség, jellem, erély 8—9 hó alatt ily szomorú ellenmondásba eshetik, mint a jeleni helyzet, akkor hol találjuk ama tekintélyt, kinek verejtékes filléreinket bizton kezébe tehetjük, hogy megmentse a hazát azon veszélytől, melybe nagyrészt amaz egyszerű gazdasági elv tekintetbe nem vétele sodorta: „kevesebbet költs bevételeidnél.“

Napjainkban a sajtó az ezen és az ezzel kapcsolatos kérdésekkel foglalkozik. Országos és vidéki tekintélyek írnak, terveket hoznak javaslatba; testületeket alkotva conferentiáznak; sőt erdélyi országrészünk azon egyszerű egyéniségei is, kik sem sajtó tekintélyek, sem az ország sorsával foglalkozó conferentiák tagjai közé, alárendelt állásuknál fogva, be nem válhatok, aggodva a haza jövő sorsa felett, sem a szász-régeni „fölhívás“-ban vagy variatioiban, bár pontjaikat maguképpen tisztelik, nem látják a kérdések azonnal szükséges megoldását; sem ez, sem amaz szép beszéd, cikkben elmondott terv vagy ajánlatban nem látnak a menekülésre nyílt utat, de szomorúan tapasztalják, hogy míg foly a vita, jajveszékelés a baj és teendőik felett, eredménytelen — egyszer csak megszólal a dob — s itt az executio!...

Egyetlen nagy hatalom van a világon, a melylyel szövetséget nem kötöttünk, a mely hatalmasabb Gorcsakoffnál, s magánál Bismarcknál is. Egyetlen hatalom, mely interveniálhat, a mely talán még egyszer valahogy megmenthetne; egy hatalom, mely jó kezekben áldás, rosszokban átok.

Csakhogya hatalom önmegtágadást, vasszorgalmat és a számokban pontosságot igényel.

E nagyhatalom — a pénz. Hisz csak épen ezt kéri a pénzügyér, vethetné valaki ellen, — s annak első soraim legyenek feleletül. Mai nap-ság a kölcsönzöt nagyon végig mérik: mi vállala-ta van? nem volt csőd alatt? micsoda biztosíték nyújtására képes? milyen kamatot ígér?

És honnan a pénz, midőn eddigi adónkat sem bírjuk fizetni? és mi célra, ha nem az állam egyensúlyt veszített mérlegének helyreállítására?

Szabad legyen félreértésem kikerülése tekintetéből pár szóban határvonalat húzni az adó és önkényes adomány, áldozathozatal között. Mig az adóval sokszor igazságtalanul tulterhelve érezve jövedelmeinket, jobb esetben állampolgári kötel-meinket igyekezünk teljesíteni — és ez ritka, rosszabb esetben kényszer úton hajtatik az fel — és ez gyakoribb; addig, ha egy szent cél lebeg előttünk képesek vagyunk megszokottabb élvezeteinkről lemondani, egy kedves állatunktól meg-válni; sőt életszükségeinket a hihetlenségig megszorítani, hogy a kérdésben levő szent cél oltá-rára áldozatot hozhassunk.

S ha e nemzet az általános elnyomás és szenvedés korszakában annyi árvának tudott atyja lenni, annyi vaknak gyújtá meg a nevelés fáklyavilágát, s mit tudom én mennyi és mirele jótékony célra hozá magán filléreit, azon nemzet, mely elő bénáinak menházat alkot, s nagy halottainak emlékére ezereket áldoz, azon nemzetbe ne lenne önmegtágadásra erő egy kis szigetet összehordani alapul, hova létének súlyedő hajóját az elveszés elől kiköthesse? Vagy, mint világító-toronykép, a messze távolban kell-e maradnia ama hazafi erénynek, melylyel a legnagyobb magyar az évi összes jövedelmét áldozatul hozá, egy előre is kétesnek látszó, de nagy cél elérésére? Hol van nak magzatai — a fiak, leányok — ama nőknek, kik örömtől ragyogó arczezal lépve, legkedvesebb ékszereit nyújtá a haza oltárára!? Vagy nincse már önmegtágadásra, önfeláldozásra kebel, midőn a haza megmentése a kérdés?

Óh akkor megérdemli e nemzet, hogy hajója örökre elsüllyedjen! hogy hazája földjén meghallva, élve maradjon!

Korunk nemcsak szépen elmondott, de a gyakorlatban kivitt elveket vár. Nincs oly nél-

külözésekkel küzködő élet, mely még valamit nélkülözhetne. Mutassuk meg mennyit tudunk hazánk érdekében nélkülözni?

Ki az, ki ne nyitná meg erszényét, hogy egy önálló magyar jegybank alapjára adja utolsó fillérét is?

Ne ijedjünk vissza, uraim, ez áldozattól, mert, ha valami, bizonyára ez fogja a legszebb kamatot hozni: hazafi áldozat tőkéje után, talán csak ez létet e hazának ezredeig.

Legyünk büszkék rá, ha látjuk, hogy a főnemes, ha talán élvezetei árán is, s utolsó földmives, ha falat kenyere megszegésével is egy nemes munkába találkoznak össze; annál drágább, annál dicsőbb leend az mindnyájunkra nézve!

A kinek százezerei vannak, adjon ezereket; kinek ezerei, százakat s kiki módja szerint, s kinek nincs többje, filléreiből is adjon valamit.

8—9 hold még kézhez sem kapott, megterhelt székely birtokkal rendelkezve, nem lehet szegényebb polgára nálam e hazának; de azért az első a végre alakult testületnek, hogy egy magyar jegybank alapja letétesse, szolgálattal keresett 50 o. ért. frtomat örömmel teszem le kezébe, s eszem egy évig barnább kenyeret a szoktnál s hordom egy évig foltos ruháimat, ha tudom, hogy az ez által nyert fölösleggel hazám támoszlopához egy homokszemmel járulhatok.

Előre, uraim, hozzon aránylag mindenki áldozatot. Tánccoljon, rendezzen színelőadást, zenéljen, mulasson, kinek úgy tetszik, a haza javára, vagy ne tegye azokat, hogy jusson a haza javára.

Sajtó, testület és egyesek, nyilvános és magán úton ne mulasszanak el lépést, mely közel visz e cél elérésére! Nincs város, vidék, melynek fáradságot nem kimélő polgárai ne lennének; nincs hely, hol ne lenne egyén, kire egy millióig bizni ne lehetne; s ha majd e törekvés megáldatnék, hogy egy díj nélküli tagokból alakult bizottmány tovább hogyan működjek, az a pénzügyi képességek dolga leend. Hogy pedig az ez évi „Polit. Ujd.“ 18-dik számában mondtak, vagy más elvek szerint oldassék-e meg jobban a valuta és jegybank kérdése, ahhoz én nem értek.

S ha, mint hiszem, ez alapon hanyatlásunk meglapulva, hitelünk emelkedőre jutna, hogy milyen pártok és milyen miniszterium alakuland, hogy mikép a miniszterelnök az utolsó körjegyzőig félfizetésén önmegtágadással szolgálni? (Ugy

is, kevés kivétellel, jobb fizetésben levő hivatalnokaink e kívül is hasonló kényelemben éltek az abszolút rendszer alatt, s élhetnének talán ezután is.) Hogy mikép lehessen a jelenleg nyugdíjhúzó között a fényűzéssel élőket, a nyugdíj nélkül valóban inséggel küzködőktől elkülöníteni a szükségeset a nélkülözhetlenektől és ezek meghatározásánál az elvet „mindenekfelett a haza,“ érvényre juttatni sat. hasonló kérdések megoldása, nem tartoznak igénytelen személyemre. Ott lesznek a hon atyái, hon bölcsői! Magam csak tovább szántok s tovább vetek.

Egy székely.

Maros-Vásárhely, 1874. decz. 22.

Városunk képviselőtestülete folyó hó 19-én felette érdekes közgyűlést tartott és pedig főispán. Thury Gergely elnöklete alatt. A gyűlést két mozzanat tette nevezetessé, emlékezetessé: a központi választmány tagjai megválasztása, s a főispán búcsuja. Mily szerencsés ötlete volt az főispán urnak! Szépen kezdett, nemesen futott itteni pályáját ily nagy horderejű műtétellel fejezni be. „Az ezüst húr pengve szakad el“ mondja Kovács, Csokonai Vitéz Mihály haláláról. Thuri Gergely is, midőn tőlünk végkép távozik, nemesebb hagyatékban, mint ez a választmány inaugurálása emlékéit le nem teheti vala.

A bevégzett választási actust rögtön követte a főispáni búcsu, melyben szokott nyíltsággal elől mondva, mikép a törvényhozás ez előtt három évvel jónak látta a városi institutio létesítését és most ugyanaz a hatalom szükségesnek találta azon intézmény beszüntetését. Keresetlenül hatályos volt főispán urnak azon confessioja, hogy hivatali egész ideje alatt senkinek sem ártott, a kinek lehetett használt, s kötelességét mindig úgy igyekezeti teljesíteni, hogy abban ne a hatalom ereje, hanem az emberi szeretet jó akarata nyilvánuljon.

Hanem aztán abban is sok igazság feküdt, a mit a gyűlés egyik tagja a képviselői testület részéről a főispán ur búcsubeszédére szolt. A főispán ur azon nemes eljárása, mondá a szónok, hogy kivétel nélkül mindig a pártérdekeken felül emelkedve, a kitűzött tárgy volt törekvéseinek irányadója, s a törvény által felállított korlát elnöki menetének szabályozója; feledhetlenül irta be főispán ur becses nevét e város polgárai szívébe, s ezek mindannyian élő oszlopai leendnek főispán ur kiérdemelt szép emlékének.

Többszörözött és mind szívből fakadt „éljen“ követte ezen szónoklatot, mire a főispán eltávozott, azon oktató tanúságot hagyta hátra társadalmi finom, s hivatali humanus eljárásában, hogy egy oly cultus ember, minő Thuri Gergely, a socialis életre nézve ritka nyemű, s mint ilyen az életiskolájában követésre méltó példánykén t szolgál; a hivatalos körben pedig megnyerő

megvilágítását neki köszönhetők; hanem a tűz szelleme bizony nagyon hatalomszegény istenség volt még akkor, ahhoz képest a mivé később kinötte magát. Az az ember, a ki a tüzet először hajtotta igába, mikor ipari célokra kísérté meg fölhasználni: az már igazán valódi istenséget tartott hatalmában, s majdnem istenné tette magát is általa. Fosszuk meg az embert képzeletünkben mindattól, a mit a tűz használata nélkül közvetlen, vagy közvetve előállítani nem bírna, nem birt volna; mi maradna meg hatalmából, tudományából, erejéből? semmi, vagy kevéssel több.

Azért ez a mi istenségéből lett alázatos rabszolgánk, mely mindenre fölhasználni engedi magát: a mi leg-hatalmasabb urunk, erőnk, tudományunk, hatalmunk lényege, melytől, ha egy hatalmasabb istenség hirtelen megfosztana: nyomorultabbak lennénk magánál a nyomoruságnál.

Hanem Agni isten családjának most már két ága van; míg az ifjabb ág a legfőbb hatalomra jutva, messze ütött el jámbor őseitől, az idősebb ág megmaradt atyja nyomdokain. A tűzhely most is a régi, most is családok oltára, az otthon testet öltött fogalma; s te talán, türelmes olvasóm, tűzhelyed szelid lángjai mellett ülve mondd most magadban: „mennyi haszontalanságot összedarál néha egy-egy tárczairó, mikor nincs egyéb dolga; okosabb lesz, ha felszítom a tüzet a mig olvasnám.“

Bizony igazad lehet.

K.

TÁRCZA.

A tüzről.

(Folytatása és vége.)

Vannak, kik azt állítják, hogy őseink is tűzimádók voltak, hanem erről nem birunk semmi adattal. Első királyaink keresztyéni túlbuzgósága annyira sietett ősi pogány hitünk minden emlékét megsemmisíteni, hogy most már csak találgatjuk, hogy Árpád apánk mi néven hívta istenét. Költőink idegen mythológiához folyamodtak szorultságukban, s most már ők is segítették növelni a chaost. Nyelvünk egy szava, az „ármány,“ némelyeket a pars mythologia felé vezetett; azt hitték az igaz nyomon vannak s megajándékoztak minket „Ahriman“-nal és „Ormuzd“-dal, az örök rossz és örök jóval; ha a régi persáknak jó volt: miért ne lenne jó nekünk is? Minthogy pedig harcziás nép vagyunk s őseink e virtust még nagyobbra becsülték, vagy legalább inkább megfelelték neki, örökös harcban álltak; csináltak nekünk egy harczok istenét is: „Hadur“-t, a kit már most, ha megbecsülni szeretnénk, jó volna tudnunk: vajjon a parsok melyik istenének osztja tulajdonát? hogy áll meg a kettő között? vagy alattuk, vagy felettük?

De, hát hol van valami nyoma tűzimádásunknak? Azért a mért a parsok tűzimádók voltak és mért azok s ázsiai nép, megvan egy ki tudja honnan vett szavunk,

mely a pars mythologia ördögével egy hangzásu: elég alap-e ez annak kimondására?

Való, hogy nálunk a „tűzhely“ családunkat is jelenti képes értelemben, jobban: házunkat, otthonunkat; harem az más nemzeteknél is (a francziánál: foyér, három jelentőségű stb.) megvan, s nagyon egyszerű megfejtését bírja abban, hogy kinek-kinek otthon van a tűzhelye, s esténként — kivált mig más világítószer ritkább volt, de most is a népnél — a körül gyűl össze a család.

Még azt sem állíthatjuk, hogy őseink a napot imádták volna, mert erre sem nyújt alapot semmi nyelvemlékünk. A székelynek igaz, hogy nap és hold czimere: de hát Etel hunjainak, azt mondják, keselyű volt, aztán egy nép sem vette fel soha istenét czimerül. Csak annyit tudunk, hogy a „magyarok istené“-ben nekünk magunknak kellene egy erős, istápoló külön istenünknek, a mi bizony nem látszik meg rajtunk!

Mindenesetre a tűz volt az, mely India első családait vallásra, valami istenismeretre s ez úton tovább is vezette; ennek kellett a továbbhaladás útját előkészíteni, s azért elfogadhatjuk Quinet azon állítását, hogy a veda-hymnuszok rőzse-tüze a civilisatio csiráját rejt magában. Lehetetlen e fölött kétkednünk; nincs nép, melynél a családi tűzhelynek valami bensőbb értelme ne volna: magát a családot értjük alatta általában.

Hanem a tűz mégis csak akkor kezdett a magasabb miveltség, előhaladás és hatalom forrásává válni, mikor istenből rabszolgává lett. Elég oka lehetett Hindosztán őslakóinak is a tűzimádására, miután borzalmas éjjeik

modora által, mint őszinte, — mivel közbenjáró, a leghasznosabb — eléggé nem is értékesíthető — szolgálatot teszi ép úgy fenn, mint alatt. És mi valóban csak lájlnai tudjuk, hogy egy ily közbenjárót már nélkülözünk kell.

Az általános és osztatlan tisztelet jelzőlogóul szolgál a képviselőtestület közfelkiáltással nyilvánított azon végzése, melyszerint a feledhetlen főispán, Thuri Gergely m. Vásárhelyi dísz polgára lón kijelentve.

D.

*A maros-vásárhelyi székely leány-árvaház decz. 13-án tartott első nyilvános nagy gyűlésén felolvasott titkári jelentés. *)*

Tisztelt közgyűlés!

Elnöki felszólítás következtében, titkári kötelességből kifolyólag, van szerencsém a következőekben megtenni jelentésem.

A m.-vásárhelyi leány-árvaház multja és jelene a t. közgyűlés, legkivált pedig a szervező-bizottság ténykedő tagjai előtt annyira ismeretes, hogy ezúttal csupán élénkebb emlékezetbehozás okáért adandom a székelyföldi leány-árvaház rövid történetének rövid vázlatát.

Hogy mimódon hozatott legelőbb indítványba M.-Vásárhelyt a székelyföld fővárossában is, a többi nagyobb városok példájára, egy árva-leányház felállítása; ezt, t. közgyűlés, mivel épen elmondattott, ismételni nem akarom. De megjegyezni kívánom, hogy: ha nem is a közvélemény, de az azt alkotó egyesek némelyike részéről néha tréfásan fogadtatott ez árvaházi mániának nevezett törekvés, melytől azonban a nagy közönség pártolását meg nem vont; de, sőt elősegítette az ezen szent ügyben fáradozókat, melynek valóban emberi és magasztos célja: veszendő lelkeket menteni meg a hazának, emberiségnek és társadalomnak

1872. június 8-án tartotta a nyolcz tagu szervező-bizottság megválasztott elnöke elnöklete alatt, első gyűlését; első feladatuk lévén, a pénztárnok és titkár megválasztása után, az alapszabályok czélszerű kidolgozása: ez megtörténvén, a helyi tanács útján a nmlgu m. kir. belügyminiszteriumhoz fölterjesztettek, honnan megerősítve 1872 ik év július 5-én 20345 szám alatt a helyi tanács által visszaküldettek.

A szervező-bizottságnak ezen árva-leányház gyors felállíthatásához biztos kilátása ugyan nem lehetett, de úgy tekintette, miut legbiztosabb alapot társadalmunkban, a zilált pénzviszonyoknak daczára kifejlődő nemes adakozási buzgóságot; s a megválasztott szervező-bizottság, de főleg annak buzgó elnöke, fáradhatlan tevékenységet fejtett ki a gyűlésekben, a gyűjtő-ívek és felszólítási kérelmek szétküldésében.

Mindenezen buzgó törekvések oly szép sikerre vezettek, hogy ezen intézet, számos jóltevő adakozásain kívül, államsegélyben is részesülve, már folyó év febr. 20-án egy felügyelői és tanítói állomásra, ápril 13-án pedig 10 árvának föl vételére a pályázatot közzé tudta tenni, s már f. év június hó 14 én megkezdé működését, a székelyföldi leány-árvaház bérelt helyiségben 9 árvát fogadván védő szárnyai alá.

Ezek előre bocsátása után ezen intézet anyagi helyzetéről teszek következő jelentést:

A jövedelmek három osztályba sorozhatók, u. m.: I. Alapítványok. II. Megújuló változó mennyiségű, vagy nem állandó jövedelmek és III. Rendkívüli jövedelmek. Vegyük rendre.

I. Alapítványok. Ilyen van összesen 99 és pedig: 1000 frtos 1, 500 frtos 6, 3 frtos 3, 200 frtos 1, 100 frtos 53, 80 frtos 1, 70 frtos 1, 60 frtos 26, 50 frtos 5 és 20 frtos 1.

1. Kézpénzben: 4774 frt 56 kr, melynek 6% kamatja: 286 frt 50 kr.

2. Állam-kötvényekben: 3300 frt, melynek 5% kamatja: 160 frt 42 kr.

3. Alírási íven tett alapítványok: 7440 frt, melynek 5% kamatja: 372 frt.

II. Nem állandó jövedelmek.

1. Marosszék közönsége által az 1874-dik éven kezdve, 10 évig fölajánlott évenként 100 frtot.

2. Évenként megújuló adományok- és járulékokból 264 forint.

III. rendkívüli jövedelmek közé számíthatók:

1. Az ajándékok pénz- és terményekben 100 frt.

*) Tett ígérteinkhöz képest Damokos Antalné úrbölgy ó nagysága titkári jelentését egész terjedelmében közöljük.

Szerk.

2. Az időnként rendezni szokott tánczvigalmak, milyen volt az 1873-ik évi febr. 15-én és nov. 29-kén, mely két tánczvigalom 447 frt 17 krt, 2 db. aranyat, 2 db. két frtos és 2 db. egy frtos tallért jövedelmezett.

3. Szini előadás, hangverseny, avagy tombola, milyen volt a f. évi nov. 8-kán a négyelettel együtt rendezett, mely 119 frt 84 kr. jövedelmet mutatott föl.

A kiadásokra nézve következő kimutatást mutatott fel:

1. Az ápolónő évi fizetése	300 frt.
2. A tanító úr fizetése	180 „
3. Az árvaházi helyiség évi bérlete	300 „
4. Tan- és írószerekre	15 „
5. Elelem és világításra havonként, 60: évre 700 „	
6. Rubázatra 12 gyermeknek	300 „
7. Fűtésre 8 öl fa ára	120 „
8. Az árvaház évenkénti tisztogatására	15 „
9. Kisebb helyreállításokra	5 „
10. Vegyes szükségletekre	20 „
Összesen	1975 „

(Folytatása és vége köv.)

Maros-Vásárhely, 1874. decz. 20.

Tisztelt szerkesztő ur!

A székely leány-árvaház és nevelő-intézet 1874. deczember 13 án tartott első nyilvános nagygyűlésén tartott szavazatoknak eredményéről következőkben értesítem a szerkesztő urat: Szavazatszedő-bizottság állott: gr. Toldalagi Victor, Filep Albert és jegyző Damokos Antalnéből.

Szavazat bejött 45

Elnök lett: gr. Toldalagi Victorné 43 szavazattal.

Alelnök: Filep Albertné 39 szavazattal.

Péztárnok: Bihari Sándorné 30 szavazattal.

Jegyző: Istvánfi Pálné 37 szavazattal.

Bizottmányi tagok: Ilyés Károlyné 45 szavazattal, Reich Károlyné 45, Horovich Sámuelné 45, Máriaffy Albertné 44, Bodola Jánosné 44, Borosnyai Pálné 42, Hirschmann Adolfné 42, Tribusz Antalné 42, gr. Toldalagi Eszter 41, gr. Teleky Louise 41, Mikó Mihályné 40, b. Apór Károlyné 39, Tolnay Lajosné 38, Imreh Sándorné 38, Szilágyi Miklósné 37, Vas Tamásné 35, Damokos Antalné 32, Pataky Miklósné 30, Sándor Jánosné 30, Bárdosi Jánosné 27, Bucher Miksáné 25, Eisen Izidorné 24, Szentgyörgyi Györgyné 22 és Szabó Tamásné 20 szavazattal.

Ezekon kívül még következők nyertek szavazatokat: Elnökségre: gr. Toldalagi Eszter 1 szavazatot, Borosnyai Pálné 1 szavazatot. Alelnökségre: b. Apór Károlyné 4 szavazatot, Máriaffy Albertné 1 szavazatot. Péntárnokságra: Péterffy Nina 13 szavazatot, Istvánfi Pálné 1 szavazatot. Jegyzőségre: Damokos Antalné 8 szavazatot.

Bizottmányi tagokul: Péterffy Nina 19 szavazatot, Fogarasi Döméné 18, Bihari Sándorné 17, Antalffy Gáborné 12, Lázár Jánosné 12, Spech Adolfné 12, Szász Róbertné 9, Görög Józsefné 9, Knöpfler Vilmosné 10, Bodola Sámuelné 8, Baruch Adolfné 8, Szentiványi Kálmánné 8, Csiki Jánosné 6, Istvánfi Pálné 5, Botos Gyuláné 5, Filep Albertné 5, Nagy Zsigmondné 4, Szathmári Mihályné 3, Ugronné 2, Nagy Jánosné 2, Csiky Károlyné 1, Issekutecz Adeodátné 1, Kathonai Gyuláné 1, b. Kemény Kati 1, Burdácsné 1, Falkesteinné 1 szavazatot.

Damokos Antalné,
titkár.

H i r r o v a t.

— **Királyné ó Felsége**, mint több pesti lapból olvassuk, jövő tavasszal meglekinti a vajda-hunyadi várat s Kolozsváron át fog visszaútazni a fővárosba. A királyné még eddigelé nem volt a királyhágóninneni részekben.

— **Ez évi házassági** naplónkba ismét két új párt iktathatunk be; mult szombaton tartották főiskolai tanár: Páll Károly és törvényszéki jegyző: Bocskor Mihály urak, esküvőjüket; előbbi Orbán Etelka, utóbbi Sánta Nina kisasszonynyal lépven házasságra, mihez mi is őszinte szerencsét kívánunk.

— **A szent-miklósitezai** csak nem rég kijavított kút, a napokban beomlott, s így ez uteza most, egyetlen használható kútját is nélkülözni kénytelen. Ha már arra nem ügyeltek annak idejében az illetők, hogy jól építsenek, most már legalább annyi intézkedést méltán vár-

hatnánk rendőrségünktől, hogy a beomlott kút körül rácsot készíttessen, mert könnyen történhetik nagyobb szerencsétlenség, s aztán azt az exoffo csinált bűnbánó arecezal, alig hisszük, hogy kárpótolni lehessen.

— **Értesítés. *)** A székely vértanuk emlékszobra M.-Vásárhelyt a végzetes postaréten már felállítatván, annak ünnepélyes leleplezése iránt a közbejött zord téli napok miatt csak később fog a bizottság intézkedni, hihetőleg 1875. márczius 10-ére. Addig is fogadják mindazon lelkes honfiak és honleányok, kik e kegyeletes emlékek felállíthatására bármi részben tevékeny segédkezet nyújtottak, ismételve kitüntetett áldozatkészségükért a legfőbb köszönetünket, jelesen budapesti szobrász Jablonszky Vincze, ki az eredetileg kialakított 1500 frtból még 100 frtot visszaajándékozott és ezen nemes tette által a kitünően sikerült szoborműve mellett nevét megörökítette. Együttal fölkerjük Jókai Mór koszorusköltőnket, hogy a várva-várt dícskölteményt mielőbb elkészíteni és ezzel a leleplezési ünnepélyt emelni sziveskedjék. M.-Vásárhely, 1874. decz. 5. A szoborügyi bizottság.

— A „Kelet“ szerkesztését jövőre Békési Károly, a lap egyik eddigi belmunkatársa veszi át.

— A nevezetes Arnim-pörben folyó hó 19-kén hirdettetett ki az ítélet, mely szerint vádlott 3 havi fogságra ítéltetett.

— **Gonosz tréfa.** Egy vidéki úr közelebb a fővárosba jött és kis gyermeke számára böcsőt vett egy üzletben. A böcsőt haza is vitték a vendéglőbe és elhelyezték, míg a vidéki úr más boltokba is eljárt további vásárlásait végezni. A böcső megérkezése után nemsokára egy másik segéd érkezett a vendéglőbe és kérte a kulcsot, hogy a bábót is betehesse, melyet a nagyságos úr vett. A portás semmi rosztat nem gyanítva, átadta a kulcsot a boltos-segédnek, ki a bábót bevitte a szobába s aztán ismét átadta a kulcsot a portásnak. Mikor a vidéki úr belépett szobájába, mily nagy volt meglepetése, a mint megpillantá, hogy a böcsőből egy kis csecsemő pislog reá. Azt megmondták neki hogyan, de azt nem tudták megmondani, honnan került oda. A jószívű úr, mint mondják, magával vitte a kis lelenczet.

— **Értesítés.** A maros-vásárhelyi kaszinó-egylet rendes közgyűlése folyó 1874-ik évi decz. 27-én délután 5 órakor fog megtartatni. Fölkéretnek a tisztelt egyleti tagok teljes számban megjelenni. Az igazgató-választmány határozata nyomán közzé teszi: Gyárfás József, egyleti jegyző.

— **A zeneegylet** október havától kezdve tartja gyakorlati óráit a tanácsház nagytermében Wégler Gyula karnagy úr vezetése mellett, mely nemes czél előmozdítására mlgos Bodola János úr ívén szívesen adakoztak: egyleti elnök id. gr. Teleki Sámuel úr ó nsga 150 ftot. Hangszerek beszerzésére ugyanazon íven 15 frt. Mentovich Elek úr ívén: b. Kemény Géza 5 frt, dr. Scheitz Antal 1 frt, Szász Róbert 2 frt. Dicső Béla úr ívén: Petri Ádám 2 frt, Petri Lajos 10 kr, Stephani Demeter 1 frt. Wégler Gyula úr ívén: Thuróczi Teréz 5 frt, id. Schönstein Zsigmond 1 frt, Dájbukát János 2 forint, Dájbukát Gergely 1 forint, Bodola Jánosné 2 frt, Dicső János 3 frt, Knöpfler Vilmosné 5 frt, Cseh Zsiga 1 frt, Lázár Benedek 2 frt, Csiki Károly 2 frt, Csipkés Sándorné 2 frt, Imreh Sándor 2 frt, Egy valaki 1 forint, Thuróczi Betti 1 frt, Ferencz Albert 2 frt, Fogarasi Rudolf 2 frt, Nagy Gábor 2 frt, Thuróczi István 3 frt, Pásztóhy 1 frt, Neubauer 1 frt, Csipkés Sándor 3 frt. Petelei István úr ívén: Pátrubány Antal 5 frt, Gáspár Gyula 5 frt, ifj. Gáspár Antal 2 frt. Mentovich Gyula úr ívén: ifj. Fogarasi Döme 5 frt, dr. Csiki József 5 ft, dr. Veinberger 3 frt, Horváth 2 frt, Staibl 3 frt, báró Bruckenthal Gyula 5 frt, Jakabfi János 2 frt, Gyárfás József 1 frt 20 kr., Szentmiklósi Károly 1 frt, Oláh János 1 frt, Damokos Antal 2 frt, Petelei Márton 1 ft, Wallerstein 2 frt. Dobai Albert úr ívén: Dobai Albert 1 frt, Nagy Lajos 1 frt, Nagy Zsigmond 1 frt, Bocskor Mihály 1 frt, Magyari Bálint 1 frt, Hildebrand József 2 frt, Papp Máté 2 frt, ügyvéd Szentgyörgyi György 5 frt, Nagy Pál 2 frt, Weszely Leonhárd 1 frt, Pap Elek 1 frt, b. Konradscheim 2 frt, Fekete Ferencz 1 forint. Schönstein Károly úr ívén: Dr. Dózsa Károly 5 forint, Blumenfeld 2 frt, Baruch Samu 5 frt, Tischler Herman 1 frt, Kohn Gidáli 1 frt, Dészkál György 1 frt, Farkas J. 1 frt, Schvarcz János 1 frt, Egy hazafi 5 frt. Oroszlán István úr ívén: Fülep Sándor 50 kr, Mark B. 1 frt, Balog József 1 frt, Dájbukát Emánuel 50 kr., Oroszlán

*) Kéretnek a helyi lapok ezen értesítés átvételére.

A szob.-ügyi biz.

István 50 kr, b. Apor Zoltán 1 frt, Regenbogen 50 kr. Folyó év július havában Salamon János és fia: Vilmos által ugyane czél javára tartott zeneestély tiszta jövedelme: 22 frt 22 kr. Összesen: 340 frt 52 kr. Végül azon urak, kik hasonló íyeken gyűjtve mindedig nem kézbesítettek, fölkértnék azokat mielőbb alóírtnál, közlés végett benyújtani. A választmány nevében: Gáspár Gyula, pénztárnok.

* A királyi tekintetes törvényszékek és járás-íróságok becses figyelmét felhívjuk Imreh Sándor helyi ref. főtanodai nyomdásznak mai számunkban megjelent hirdetményére.

— Mialatt a „Magyarország és a Nagyvilág“ előfizetői épen most kapják kézhez a lapunkban már említett gyönyörű műlapot, Munkácsy M. hírneves hazánkfa „Tépcsésinálók“-ját, már előttünk fekszik ugyan e képes hetilap legközelebbi félévi műlapja, mely Munkácsy M. legújabb művét „A zálogházban“ mutatja. Habár némileg habozni lehet az iránt, melyiknek művészi kivitele ragadja meg jobban a nézőt, meg kel említenünk a műértő körök azon ítéletét, mely Munkácsy legutolsó művének adja az elsőbbséget. A ki Munkácsy e képeit kapja, annak mindenesetre mindig az utolsó tetszik legjobban, mert ezzel ismét kiegészíti azon érdekes képesarnokot, melyet ily módon Munkácsy műveiből nyer. Teljes elismerésünket kell kifejeznünk a „Magyarország és a Nagyvilág“ kiadónak azért, hogy e hetilap gazdag tartalma, fényes kiállítása és számos kitűnő rajzai mellett előfizetőknek ily nagybecsű két műlapot nyújtanak, melyek már magukban is fölrnek az előfizetési díj összegével.

Törvénykezés.

A maros-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilvános ülésében az 1874-dik évi decz. 21-én és következő napjain következő ügydarabok adatnak elő

(Folytatás.)

Sándor János k. t. r. b. által.

Nagy Péter Szabó Péter ellen som. v. h., Illyés Juon Vlászta Maxiu e. 90 frt, Teszlován János Kiss János e. birt. háb., Kosch Nicolai Kosch Juon e. birtokh., Groszman Salamon Feldinger Lipót ellen 90 frt, Bika Vaszi id. Bika Vasziné ellen 7 frt, Mátyej Pasku Buk Josif e. 150 frt, A kir. kincstár Kriszta Miklós e. 15 frt, A kir. kincstár Kába Zsuzsánna e. 15 frt, A kir. kincstár Holczberger Adalbert e. 15 frt, A kir. kincstár Gucz Szándine ellen 15 frt, Cargia Nicolai és Goja Santiona Goja Rafila ellen zárlat, Váradí Elek Kimpián Kosztán hagyatéka ellen 4 darab föld, Medrea György Muntyán Gergely e. zálogosföld kibocsátása iránti perük.

Pipos Péter k. t. r. b. által.

Stán Balázs s társai Popa Josif s társai ellen egy szántóföld kibocsátása, Köllner Tamás Munteanu Nicolai e. birt. háb., Fleischer Anna Rheindt János és társai e. 32 frt, Stangu Vuczu Gottschling Mihály e. 16 forint, Schuller Katalin s társai újjvárosi község e. 89 frt 61 kr.,
 „ „ „ „ „ 11 „ 60 „
 Meltzer Stefán Gottschling Károlina e. 24 frt, Manecutia Joán s társai Nicolau Pasicu e. birt. háb., Hajdó Mihály Geréb András s t. e. vissz. h., Cornea Juon Anna Cornea George e. vissz. h., Szöcs Áronné Tusa Tresia Tamásfalva község ellen vissz. h., Butyka Józsefné Papucs Mária Kövér Ferencz e. vissz. h. iránti perük.

Petri Ádám k. t. r. b. által.

Róth János Strasman József e. 200 frt kölcsön, Mucsinik Antal Szegliu Andrásné e. 40 frt italára, ifj. Gál Ferencz Székely József e. 145 frt vételár, Szentes Antal Szentes Mátyás e. som. vissz. h., Balogh András Dájbukát Dávid e. som. v. h., id. Kassai F. János Csép Istvánné e. kártérítés, Benedek Mihály Dobos Sándor s t. e. 185 frt hitelvásár, Lukácsfi Kristóf Dézsi Ferencz s t. e. biztosítás, Dreve Juliánna Kondor János e. 120 frt kölcsön iránti perük.

Szolga Miklós k. t. r. b. által.

Nagy Györgyné László Anna Mathe Albert e. 20 frt eskületétel, Almakerék községe Bán Juon s t. e. 80 frt 40 kr, Reducz Nicolai s társai Reducz Pavclurie s társai e. 49 frt iránti perük.

Illyés Károly k. t. r. b. által.

Dávid Márton Serbán Atyim és társai e. som. vh., Bartha Albertné Cyörke Gergely e. 59 frt 19 kr, Kilyén

Sámuel Kosztin Vonucz e. 140 frt 46 kr, Szimpeleán Lika Gyirán Lika e. som. vh., Simon Jánosné Nagy József s t. e. 50 frt, Burchetz Henrich gr. Grotta Luiza s t. e. 80 frt, Csapek József Tichy Victor e. 22 frank, Munzár Anna Komerth János és Munzár Nicolai ellen ingók, Teutsch István Keul András e. birtokháborítás, Komán Dumitru Olovináriu Juon e. 72 frt Drottloff János Arz Mihály e. 172 frt 32 kr, Vesteman Mán Mária Brankoveán Juon e. 100 frt, Percu Nicolai Jósif Nicolai e. 1 frt 50 kr, Kézmárki Ferencz Csép Lajos e. 4 frt, Simény István Szombattfalvi Józsefné e. 21 frt 80 kr, Grünfeld József gr. Bthlen Farkasné e. 1110 frt hasznobér, Harnik Mendel Goldstein Móríc e. 150 frt, Veress Alajos Fekete György e. 76 frt 60 kr iránti perük.

III. Tanács bűnügyekben.

Nagy Samu k. t. r. b. által.

Bretyán Pável s t. tolvajság, Halmul György sulyos testisértés, Kovács Ferenczné becsületsértés, Lupea János bántalmazás, Fogarascher József bántalmazás, Vachmann János becsületsértés, Bonxert Mihály becsületsértés, Csaurariu Nicolai s társai testisértés, Fülöp Ferencz s társai testisértés, Gecse György testisértés, Lőrincz István lopás, Serény Istvánné becsületsértés, Gyalog Istvánné testisértés, Rác György Rom. sikkasztás, Volf Juliánna testisértés, Potulea György testisértés, Brosui Tódor becsületsértés iránti perük.

Vajda Simon k. t. r. b. által.

Albert Józsefné kihágásosügye, Sueiu Maria, Rusz Alexa s t., Hellmann Mór, Mihaila Ogner, Schel András, Toma Quint, Tompa Károly s t., Budula Juon s társa, Schusztér Mihály, Stangu Juon, Ciolan Juon kihágásos ügyök, Cusflea Jósif s társai család, Blum Sali család iránti bűnügyök.

Popovics Servian k. t. r. b. által.

Solyom Mihály becsületsértés, Katona Dénes testisértés, Stanilla Juon s társai lopás, Flamend Paremon s t. testisértés, Iklenczán Kirilla s társai lopás, Vajda József testisértés, Anderkó Marcell testisértés, Prodán Vaszilika becsületsértés, Zsurzs Gligor s t. lopás, Muntyán Juon tolvajság, Kosztantin Somisán testisértés, Csugedi János testisértés, Morza Juon s t. testisértés, Plesea Konstantin s t. testisértés, Bárb Dumitru s t. testisértés, Kiss Sámuel s t. becsületsértés, Mátyás Parasz-kiva becsületsértés, Pál József s t. család, Lajos Istvánné becsületsértés, Bell György s t. becsületsértés, Vaszilie Jancu becsületsértés, Konez József testisértés, Sánta Pál s t. nyilvános erőszak, Petrás Juon tolvajság, Sófia Nekita Aniszia s társa testi és becsületsértés, Bargó Ratiu Danilla s t. lopás, Neltsiu George s társai becsületsértés iránti bűnügyök.

Antalfy Gábor k. t. r. b. által.

László Dánielnő Benkő Zsófia vagyonbiztonság, Vajna Ádám becsületbiztonság, Fülöp Lajos becsület és Faur Samoilia testibiztonság, Balog Antalné testi biztonság, Nánási Róbert becsületbiztonság, Schvartz György becsületbiztonság, Hank Tódor s társai becsületbiztonság, Pluló Stefán tulajdon biztonság, Kedves Lukács s társai becsületsértés iránti bűnügyök.

Spech Adolf k. t. r. b. által.

Badiu Grigore testisértés, Balog János becsületsértés, Arz András tolvajság, Simó Mihály testisértés, Maneste Juon testisértés, Gyorgyitzá Nicolai sulyos testisértés, Indreika Iliáne becsületsértés, Crisiánu Juon st., testisértés, Lázár János s társai testisértés, Gelts Ferencz becsületsértés, Ivánk Juon lopás, Hetzegán Simion s t. tolvajság, Csog Sándor s t. becsületsértés, Pétsi Ignác testisértés, Bukur Juon s t. testisértés, Hán Juon lopás, Aldaea József testisértés, Finglsiu Dumitru becsületsértés, Leszák János testisértés, Freitag József s t. becsületsértés, Jankó Kocsis testisértés, Hunyadi Gyuri testisértés, Mihu Magdalena becsületsértés, Hódos Antonie becsületsértés, Arneu Nicolai becsületsértés iránti bűnügyök.

(Vége következik.)

Felelős szerkesztő:

KUTI ALBERT.

Főmunkatárs:

DOBAI ALBERT.

(73)

A m. királyi tekintetes TÖRVÉNYSZÉKEK és JÁRÁSBÍRÓSÁGOK becses figyelmébe ajánlja Imreh Sándor maros-vásárhelyi ev. ref. főtanodai könyvnyomdász jól berendezett hivatalos nyomtatvány-raktárát, a már ismert árjegyzék szerint.

Az Iktató-, Mutatókönyv, Irományjegyzék és Napló kemény merített papírra vannak nyomtatva.

A rovatos nyomtatványok a nmlgu Igazságügyminiszternek f. évi okt. 15-én közzétett rendelete szerint vannak kilitva.

A megrendeléseket postafordultával teljesíti. — Raktárában 133-féle nyomtatványt tart készletben; a készletben nem levő nyomtatványokat is jutányosan és gyorsan elkészíti.

A ref. főtanodai könyvnyomda a kor kívánalmainak megfelelő újonnan hozott izletes betűkkel és diszettekkel gazdagon lévén ellátva: elvállal ez okon mindennemű diszunkákat is u. m.: nász- és táncvigalmi meghívókat; tánczrendeket, levélhomlokzatokat, névjegyeket s mindennemű díszes körzertes munkákat, stb. stb. — A könyvnyomda egy gyors-, két leg-ujabb szerkezetti kézi- és egy simítószertűvel van ellátva; ez utóbbin ugy a hivatalos, mint más magánmegrendelések szabályszerűen jól kisimíthatnak.

(80)

(2—3)

Meghívás rendkívüli közgyűlésre.

Az erdélyi kereskedelmi- és Hitelbank részvényesei az 1875. évi január hó 5-én délelőtt 11 órakor a bank helyiségében tartandó rendkívüli közgyűlésre tisztelettel meghívotnak.

Ezen közgyűlés tárgya:

A folyó hó 15-én tartott rendkívüli közgyűlés által elnapolt egyetlen tárgy: a lemondott választmányi tagok helyett újak választása.

Egyszersmind közhírré tétetik, hogy az 1873. márczius 25-én tartott rendes közgyűlés által megállapított alapszabályi módosítások a nagy méltóságu magyar királyi földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium által folyó év október 11-én 17650. szám alatt bemutatási záradékkal ellátatván, ezen rendkívüli közgyűlésen már a tegnapi napon tartott rendkívüli közgyűlés határozata szerint irányadók lesznek.

A módosított alapszabályoknak a részvények letétele és a szavazásra vonatkozó következő §§-ai közhírré tétetnek.

40. §. A társaság közgyűlései nyilvánosak, azokban minden részvény egy-egy szavazatra jogosít.

49. §. A közgyűlésen személyesen vagy meghatalmazottjaik által résztvenni szándékozó részvényesek kötelesek 3 nappal a közgyűlés előtt részvényeiket (illetőleg elismervényeiket) a társaság pénztáránál innen nyrendő térítvény és beléptijegy mellett letenni.

További alapszabályi módosítások iránti tájékozhatsz végett a módosított alapszabályok példányait a részvényesek a bank irodájában átvethetik, vagy levélbeli megkeresés folytán az nekik meg fog küldetni.

Maros-Vásárhelyt, 1874. decz. 16-án.

A választmány.